

Toimittajalta.

Huomattavaksi tämä vuosi 1925 näkyy muodostuvan kansojen historiassa. Tänä vuonna pitäisi ennustusten mukaan alkaa onnellisempi aika Europalle ja koko maailmalle, ja myöntää täytyy, että ihmiset, ikäänkuin salaisesti tietoisina ihmiskunnan tehtävästä, yrittävät parastaan saadakseen onnen päivän nousemaan. Onnen päivä on rauhan päivä ja veljeyden päivä. Ei ole onnea, jos ihmiset ja ihmisryhmät, kansat ja valtakunnat ovat sotajalalla keskenään, vihaavat ja halveksivat toisiaan, vaativat toisiltaan mahdottomia ja odottavat elämältä, että se erikoisesti suosisi heitä ja yksinomaan heitä muun maailman kustannuksella. Onni tulee silloin, kun ymmärretään, että naapuritkin ovat ihmisiä, että Jumala antaa aurinkonsa paistaa toistenkin valtakuntain yli, että toisetkin kansat kuuluvat siihen ihmiskuntaan, jonka pitäisi elää onnessa, sovussa ja rauhassa maan päällä. On kuin tämä käsitys olisi hiipinyt ihmisieluihin – ehkä etupäässä maailmansodan kauhujen jälkeen – ja kuin se nyt sanoissa ja toiminnassa pyrkisi päivän valoon.

Tänä vuonna on yritetty parannuksia kansojen liitossa, tänä vuonna on entistä vakavammin pohdittu aseitten riisumista, ja mitä erikoisesti pohjoismaihin tulee, on tänä vuonna eletty suurten kansainvälisten kokousten ja vierailujen merkkeissä. Yksin Helsingissä ja Suomessa on ollut niin monenlaisia kokouksia ja vierailuja, etten muista niistä muita kuin sairaanhoitajattarien yleismaailmallisen kongressin, hollantilaisten sanomalehtimiesten ja Ruotsin kuninkaan vierailut. Lukiessani niistä ja seurattessani niiden kulkua täällä syrjästä olen jokaisesta hyvästä sanasta, jokaisesta kauniista tunnelmasta iloinnut ja lämmennyt. En voinut olla ajattelematta Ruotsin kuninkaan käynnin yhteydessä: kuinka toisenlaista todella olisi, jos kansat lakkauttaisivat sodat ja sotaa varten varustautumiset ja sen sijaan tuhlaisivat joitakin miljoonia vuodessa juhlallisiin, innostaviin ja ystävällisiin ja kansainvälisiin vierailuihin! Sodat eivät lujita veljessiteitä, mutta yhteiset ilot ja riemut sen tekevät.

Kaikista merkillisin kokous lienee kuitenkin Tukholmassa pidetty n. s. ekumeeninen kongressi, – kirkolliskokous, johon edustajia saapui melkein kaikista kristillisistä kirkkokunnista. Siinä oli protestantteja kaikista maista, erinimisiä ja erivivahteisia, siinä oli kreikkalaiskatolisia eri kirkkokunnista, siinä oli armeenialaisia, egyptiläisiä, nuubialaisia kristityitä pappeja.

Jokainen kirkollinen yhtymä oli pääedustajanaan lähettänyt korkeimman tai sangen korkean kirkkoruhtinaansa; m. m. Suomen kirkko oli parin piispan y. m. edustamana. Paavin roomalaiskatolinen kirkko lieneen kuitenkin loistanut poissaolollaan?

Vaikea on sanoa, onko odotettavissa maallisia tuloksia tämän suurenmoisen kirkolliskokouksen keskusteluista. Onhan puhuttu jostain kansainvälisestä opistosta, jossa tutkittaisiin ja seurattaisiin kristillisen elämän muotoja ja kehitystä eri maissa, mutta vaikka tulokset eivät näennäisesti heti olisi niin tuntuvia, on pantu alulle ennen kuulumaton ystävällinen seurustelu ja keskustelu semmoisten uskovaisten välillä, jotka ennen tuomitsivat toisiaan vääräuskoisiksi ja kadotusta ansaitseviksi kerettiläisiksi. Osanottajien mieliin jäävät joka tapauksessa muistot jännittävästä ja virkistävästä yhdessäolosta ja kantavat hedelmiä kunkin kotona suuremmassa suvaitsevaisuudessa ja avaramielisemmässä kristillisyydessä.

Ja saivathan papitkin kerran puhua sydämensä kyllyydestä! Sydämessäni iloitsin huomattessani, että kirkonmiehet, jotka kotonaan yleensä saavat näytellä valtiomahdin uskollisen palvelijan nöyryyttävää osaa ja siis monissa kohdin ovat pakoitetut toimimaan vastoin Kristuksen selviä käskyjä (ehkä joskus vastoin omaa omaatuntoakin?), – kerrankin uskalsivat julkisessa ja suojatussa tilaisuudessa tunnustaa, että pitivät sotaa kristillisen elämän häpeänä ja kristinuskon suoranaisten vastakohtana. Paraimmat, etevimmät kristityt papitkin ovat siis sydämessään ja omassatunnossaan Kristuksen opin kannalla, vaikkeivät he kotoisessa, jokapäiväisessä elämässään uskalla olla Kristusta kieltämättä. Iloitsin, iloitsin, sillä tämä oli heikkojen ihmislasten hetkellisessä liikutuksessa antama tunnustus, että he ja heidän kaltaisensa tavanomaisessa uskossaan olivat väärässä, että heillä oli väärä käsitys Jumalasta, saatu vanhasta testamentista, kyhätty kokoon elämän jokapäiväisistä pikku kokemuksista, – ja että Jeesus Kristus, maailman vapahtaja, taivaallisen Isän lähettämä totuuden ilmoittaja, sittenkin oli oikeassa, että Hän, Kristus, sittenkin, sittenkin oli ilmoittanut oikean Jumalan, rakkauden Jumalan, joka kieltää uskovaisiltaan väkivallan työt, vainot, kostot, sodat! Ja koska tämmöistä sai tulla Tukholmassa ilmi – sanoissa ehkei sillä tavalla kuin minä olen yllä esittänyt, mutta kuitenkin myöntämällä, että kirkot olivat sotakysymyksessä erehtyneet, – ylistän minäkin, jota tuskin yksikään kristitty pappi tunnustaisi kristinuskon tuntijaksi tai Kristuksen

opetuslapseksi, tätä Tukholman yleiskristillistä kokousta uuden ajan aamunkoittoa ennustavaksi historialliseksi tapahtumaksi.

*

Ruusu-Ristin vuosikokouksessa luettiin ääneen J. B:n Amerikasta saapunut kirje, joka tässä numerossa julkaistaan. Kirjeen sisältö ei ole ainoastaan aatteellisesti kaunis, vaan tärkeä ja huomattava nimenomaisten ehdotustensa kautta, joita on kolme.

Ensimmäinen ehdotus oli teosofisen koulun perustaminen. Siitä kirjeen kirjoittaja itse myöhemmin luopui, asettuen samalle kannalle kuin minä ja monet muut, että lasten koulujen perustaminen virallisesta teosofisesta aloitteesta ei ole niinkään tärkeä, koska ajan pyrkimykset yleensä käyvät siihen suuntaan, että kouluoloja ja opetustapoja olisi kaikkialla juurta jaksain uudistettava. Toistaiseksi voidaan lasten teosofisia tarpeita tyydyttää pyhäkouluilla ja yksityisten aloitteesta perustetuilla lastentarhoilla eli pikku lasten kouluilla. Mitä ilahduttavimpana ajan merkinä onkin mainittava se Valonmajan koulu, josta Annikki Reijonen puhuu kirjeessään toimitukselle ja jonka vastaiselle työlle puolestani toivotan mitä voimaperäisintä menestystä.

Sitä vastoin on J. B:n kirjeen toinen ehdotus senlaatuinen, että sitä on sydämellisesti kannatettava. Kansanopistoa mekin aina täällä olemme suunnitelleet, sillä niinkauan kuin teosofinen elämänymmärryksemme vielä on verrattain vähän tunnettu, on ylen tärkeätä, että olisi valistuneita ja päteviä „opettajia“, s. o. aikuisia ihmisiä, jotka pystyisivät aatteita esittämään, maailmankatsomusta levittämään, tuhansiin kysymyksiin vastaamaan. Erittäin merkille pantava on sentähden A. R. M:n kirje toimitukselle, koska sen kirjoittaja – kuulumatta Ruusu-Risti-seuraan, mutta syrjäisenä ystävänä ja aatteenharrastajana – on omissa mietiskelyissään tullut samoihin johtopäätöksiin kansanopistoasian tärkeydestä.

J. B. onkin aito amerikkalaiseen ja käytännölliseen tapaan tehnyt kolmannen edotuksen, ehdotuksen, joka ensi kädessä koskee amerikkalaisia veljiä ja ystäviä. Hän ehdottaa, että asianharrastajat sieltäpäin alkaisivat pyörittää dollareita tännepäin. Rahaa onkin täällä varmasti vähemmän kuin U. S. A:ssa. Kansan käsi on kyllä meille karttuissa, mutta pikku hiljaan: meidän täytyy keskittyä yhteen asiaan ensin, sitten

toiseen; monta huolta yhtäaikaa käy yli voimien. Tällä hetkellä tuskin omat voimat riittää muuhun kuin siihen propagandatyöhön, mikä on käynnissä. Kirjallisuuden kustantaminen esim. on vielä siksi pientä, että se vaatii uhrausta jäseniltämme ei ainoastaan ajassa ja henkilökohtaisessa työssä vaan rahassakin. Suuresti ja kuvaamattomasti tervetullut on sentähden kaikki rahallinen apu, mikä saapuu ulkoa.

J. B:n kirje herätti paljon iloisia toiveita ja kiitollisia riemun tunteita Ruusu-Ristin vuosikokouksessa. Jos nyt amerikkalaiset ystävämme ottavat varteen hänen ehdotuksensa ja kehotuksensa, pyydän, että he lähettävät kansanopistoavustuksensa suoraan minulle (os. Pilpala, Finland); avustukset kuitataan tässä Ruusu-Ristissä sitä mukaan kuin ne saapuvat. Jos ken tahtoo avustaa neiti Reijosen lastentarhaa, joka myös on avun tarpeessa, lähettäköön rahan suoraan asianomaiselle (os. Kanneljärvi, Hämeenkylä, Valonmaja, Finland).

Pyydän, että kaikki, jotka tuntevat asiasta innostuvansa, lukevat myös seuraavan pätkän.

*

Olen toistakymmentä vuotta hautonut mielessäni kysymystä, miten teosofisten seurojen organisatsioni voitaisiin luoda semmoiseksi, että niistä olisi hyötyä – ei ainoastaan teosofian asialle epämääräisesti, vaan kaikille jäsenille, jotka vähänkään tahtoisivat käyttää tilaisuuttaan hyväkseen. Tietysti n. s. esoteeriset koulut tarjoavat nykyoloissa näitä tilaisuuksia seurojen jäsenille, mutta ei läheskään niin tehoisalla ja tepsivällä tavalla kuin odottaa sopisi. Niidenkin toimintaan vaikuttaa ehkäisevästi seurojen yleinen höllä järjestely ja epämääräinen työskentely.

Jo kymmenkunta vuotta sitten selvisi minulle ainoana mahdollisena ratkaisuna kysymykselleni, että teosofiset paikallisyhdistykset itse, n. s. looshit, oli selväpiirteisen ohjelman nojalla muodostettava jonkinlaisiksi oppilaitoksiksi. Sitähän ne kyllä pyrkivät olemaankin, mutta kuinka itsetiedottomalla, häilyvällä ja aikaa tuhlaavalla tavalla! Looshikokous muodostui usein turhanpäiväiseksi juttelukokoukseksi, jossa yksi ja toinen koetti näyttää, kuinka viisas ja tietorikas hän oli, ja josta useinkaan ei omatunto tahtonut antaa muuta arvostelua muistissa pidettäväksi kuin: „no, menihän sekin.“ Teosofit olivat kilttejä ja hyväluontoisia ihmisiä ja kehittyivät hiljaisuudessa itsekseen, vaikkeivät niin paljon toisiltaan ja

„ylemmiltä“ saaneetkaan. Kuinka toisenlaista voisi olla, – ajattelin silloin, – jos työ olisi viisaasti, ohjelmallisesti, tarkoituksen mukaisesti järjestetty! Olisi kursseja ja luokkia tutkintoineen, olisi arvosanoja mahdollisesti ja todistuksia – jos ei paperilla niin muunlaisissa tuntomerkeissä. Jo vuonna 1898 olin ehdottanut Mrs. Besantille, että perustettaisiin teosofinen yliopisto, mutta hän ylevästi hymyili ehdotukselleni. Loosheissa kyllä koetettiin jonkinlaista opintojärjestelmää: otettiin määrätty kirja „tutkittavaksi“; sitä luettiin ääneen ja sen johdosta keskusteltiin; mutta kurssi- tai koulutyötä ei ollut, vielä vähemmin tutkintoja ja todistuksia. Teosofisen nuorisoliiton kanssa oli kerran vakavasti puhetta siitä, että se – nuorisoliitto – jaettaisiin asteisiin eli luokkiin, jolla olisi kullakin oma oppimääränsä suoritettavana, mutta sekin tuuma raukesi tyhjiin.

Hyvää asiaa ei kuitenkaan pidä heittää, ja sentähden yhä jatkoin ongelmani pohtimista. Ruusu-Ristin perustamisesta lähtien onkin ratkaisu realistisena mahdollisuutena hämmöittänyt silmiini. Emme ole pitäneet kiirettä, mutta ensi päivästä lähtien on ollut selvillä, että meidän jäsenyytemme ja työmme tulee järjestettäväksi asteihin. Koska viime kuluneena viitena vuotena myös olen ollut tilaisuudessa tutustumaan vanhan vapaamuurariseuran järjestelyyn ja työtapaan, on minulle vähitellen kirkastunut, että työskentelyn muoto on saatava vapaamuurariudesta, sen henki teosofiselta liikkeeltä. Minulla on nyt tulevaisuuden suunnitelma ja ohjelma valmiina.

Olen tänä kesänä kirjoittanut kirjan, *Kadonnut sana*, jossa puhun vapaamuurariudesta ja teosofiasta ja ehdotan, että teosofinen työ järjestettäisiin vapaamuurari-periaattelle. Minun on turha tässä esittää itse ohjelmaa, koska jokainen on tilaisuudessa lukemaan siitä vasta ilmestyneestä kirjastani. Mutta uskallan todella kehoittaa – ei ainostaan kaikkia ruusuristiläisiä, vaan kaikkia tämän lehden lukijoita heti hankkimaan itselleen tuon kirjani, joka varmaan tulee heitä monella tavalla hämmästyttämään. Kirjan hinta on Smk. 20:–, sidottuna Smk. 25:–, ja voidaan se tilata m. m. tämän lehden toimitukselta, os. Pilpala.

Jos kirjassani esitetty työohjelma otettaisiin käytäntöön esim. omassa Ruusu-Risti-piirissämme, muodostuisi Ruusu-Risti-seura sinään jonkinlaiseksi oppilaitokseksi ja voisi toistaiseksi palvella kansanopistona, kunnes varat y. m. olosuhteet myöntäisivät varsinaisen kansanopiston perustamisen. Seuran työ ei tietenkään olisi kansanopistotyön tiellä; se ei voisi olla niin monipuolinen eikä aineissaan niin yksityiskohtainen, kuin

varsinainen opistotyö samassa ajassa, mutta se olisi varmaan omiansa valmistamaan mieliä kansanopistoa varten ja innostuttamaan jäseniä yhä edistymään opinnoissaan, ja se varmasti myös kasvattaisi jäsenistä ymmärtäväisiä henkisiä auttajia, jotka eivät sokeina lähtisi sokeita taluttamaan.

Tietysti seura sillä tavalla järjestettynä vaatii enemmän varoja kuin tavallinen yhdistys, jonka tähden pidän luonnollisena, että sitä varten perustetaan erikoinen organisatsioonirahasto. Tästä seikasta ilmoitan myöhemmin, s. o. niin pian kuin asia saa ratkaisunsa, mikä Ruusu-Risti-piireissä voi tapahtua jo ensi työkauden aikana, ja mahdollista on silloin, että jotkut esim. amerikkalaiset ystävät tahtovat kannattaa opetustyötä tässäkin muodossa.

Itse asiassa minulle on suuri ilo kertoa, että eräs amerikkalainen jäsenemme ja minun ystäväni Mrs. A. Hankanen on jo tätä samaa työtä runsaalla kädellä muistanut. Kun viime talvena ymmärsin, että minun oli kirjoitettava kirja suunnitelmastani, ennenkuin sitä voitaisiin ottaa käytäntöön, kysyin itseltäni, mitenkä voisin taloudellisesti niin järjestää, että olisin ainakin kesällä vapaa antautumaan aivan uuden kirjan kirjoittamiseen. Olinhan useana kesänä valmistanut kirjoja luentojeni perusteella, mutta se oli puoleksi koneellista työtä ja samalla ansiotyötä. Uuden kirjan kirjoittaminen vaatisi taas sekä aikaa että rahaa, ennenkaikkea esim. lähdekirjojen hankkimista varten, mikä näin maailmansodan jälkeen ei ole Suomessa helppoa. Kysymykseni sai odottamattoman ratkaisun, kun tuo mainitsemani ystävä kirjoitti minulle, että hänellä oli hallussaan erään toisen, kuolleen teosofiystävän, Miss Minnie Ilkan jälkeenhjättämä rahasumma, jota tuli käyttää johonkuhun hyvään tarkoitukseen; hän oli päättänyt lähettää sen minulle vapaasti käytettäväkseni kirjallisen Ruusu-Risti-työn hyväksi, niinkuin parhaaksi näkisin. Kirjoitin hänelle ja kerroin, että Ruusu-Risti- ja yleensä teosofisen työn edistämiseksi oli mielestäni nyt tärkeätä tuon kirjani kirjoittaminen, ja kysyin, kannattiko hänen mielestään uhrata rahat sitä varten. Vastaanotin hänen iloisen ja hyväksyvän suostumuksensa, olin tilaisuudessa tuhansien markkojen edestä ostamaan kallista ulkomaalaista kirjallisuutta ja sain kirjani rauhassa kirjoitetuksi.

Tästä ynnä muista merkeistä päättäen näkyy todella alkavan toteutua ennustus, joka tehtiin minulle kymmenen vuotta sitten: kun vuoteen 1925 saakka jaksatte vaikeissa aineellisissa olosuhteissa säilyttää puhtaana

teosofian tosi hengen, muuttuvat olot siitä vuodesta alkaen taloudellisesti helpommiksi.

*

Mystican kustantaman maailman pyhien kirjojen sarjassa julkaisen tänä syksynä niteen, joka on tarkoitettu sydämeni parhaimmaksi lahjaksi kansalleni ja hengenheimolaisilleni. Se on Vuorisaarnan suomennos. Olen valinnut evankeliumista sen kohdan, jota nuoresta pitäen olen enimmin rakastanut, ja suomentanut sen uudestaan kreikan kielestä, verrannut tekstiä latinalaiseen, katolisen kirkon hyväksymään alkutekstiin, n. s. Vulgataan, ja arvostelemalla Lutherin saksalaista y. m. tavallisia eurooppalaisia käännöksiä laatinut suomennoksen, joka ilokseni ei ylen paljon poikkea vanhasta käännöksestä, mutta joka kuitenkin uudessa asussaan muodostaa tieteellisen pohjan sille peräti luonnolliselle tulkinnalle, minkä selityksissäni olen antanut. Selitykset vievät suurimman osan kirjan tilasta, ja niiden pätevyyteen luotan niin täydellisesti, että uskon tämän Vuorisaarnan suomennoksen voivan aikaansaada hyviä mullistuksia uskovaistenkin mielissä, kunhan vain saataisiin kirja leviämään kirkollisissa y. m. uskonnollisissa piireissä.

Teos ei tätä kirjoitettaessani vielä ole valmis, mutta luulen sen voivan ilmestyä painosta loka- tai marraskuussa.

*

Nämä pätkäni venyivät tällä kertaa omista jutteluistani niin pitkälle, että täytyy jättää ensi numeroon se H. P. Blavatskyn kirje, jonka olin aikonut suomentaa tähän.

*

Tämän numeron mukana jaetaan Ruusu-Ristin joulunumeron eli joulukalenterin tilauslista. Koska tämä joulukalenteri tulee sisällöltään monipuoliseksi, kiintoisaksi ja arvokkaaksi ja koska sen hinta kokoon nähden on varsin pieni – Smk. 10:– – rohkenen toivoa, että se saavuttaa suuren joukon tilaajia. Kalenteri tulee ilmestymään joulukuun ensi päivinä, ja tilausten, jotka on maksettava etukäteen (vanhoille asiamiehille voin

myöntää velaksi), tulee sentähden saapua toimitukselle viimeistään marraskuun 1 p:nä, voidakseni määrätä painoksen suuruuden.

(Ruusu-Risti 1925 No 7, Syyskuu, s. 257-266)